

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZEDMIOTÓW BUDOWLANYCH w Zespole Szkół Politechnicznych im. Bohaterów Monte Cassino we Wrześni

System oceniania jest zgodny z Rozporządzeniem MEN z dnia 10 czerwca 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. poz. 843 z późn. zmianami) oraz Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania.

Ucznia obserwujemy w ramach naszej pracy w wielu różnych sytuacjach związanych z procesem uczenia się. Podejmuje on w szkole na zajęciach obowiązkowych i nadobowiązkowych różne działania, związane m.in.:

- a) z organizacją pracy (np. praca samodzielna, praca w grupie), wybór metody uczenia,
- b) z rodzajem wykonywanej pracy (np. prace pisemne, wypowiedzi ustne),
- c) z rodzajem zadań (np. typowe ćwiczenia i zadania, zadania problemowe, ćwiczenia i zadania trudne).

Oceniać ucznia powinniśmy we wszystkich obszarach jego aktywności. Ważne jest również gromadzenie informacji na temat indywidualnych potrzeb i zdolności ucznia, aby jak najtrafniej odpowiedzieć na jego potrzeby związane z procesem dydaktycznym.

Przedmiotowy system oceniania ma na celu przede wszystkim ocenę postępów ucznia w stosunku do wymagań edukacyjnych konkretnych przedmiotów oraz formułowanie oceny, będącej informacją zarówno dla nauczyciela, ucznia jak i rodziców (opiekunów prawnych).

Rodzice (prawni opiekunowie) mogą uzyskać informację o postępach swoich dzieci poprzez dziennik elektroniczny oraz osobiście w szkole. Wszystkie uwagi i informacje niezbędne dla wychowawcy klasy lub nauczyciela zajęć edukacyjnych należy kierować drogą elektroniczną, poprzez e-dziennik oraz osobiście.

I. Obszary aktywności ucznia, które będą podlegać ocenie.

1. Wiedza:

- a) znajomość pojęć, zasad, zagadnień i reguł dotyczących zagadnień zawodowych przewidzianych w programie nauczania na lekcjach teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz na zajęciach praktycznych,
- b) zrozumienie i zapamiętywanie wiadomości zdobytych podczas lekcji i nauki własne
- c) uporządkowanie i streszczenie wiadomości, zilustrowanie i wyjaśnienie na odpowiednich przykładach.

2. Umiejętności:

- a) posługiwanie się wiadomościami według podanych wzorów,
- b) sposób interpretacji i samodzielne rozwiązywanie problemów związanych z przedmiotem,
- c) analiza, wnioskowanie i dostrzeganie związków między teorią, a praktyką,
- d) formułowanie problemów planu działania przewidywanie i ich prezentowanie,
- e) ocenianie, wartościowanie, wnioskowanie (własnej pracy ucznia),
- f) korzystanie z pomocy dydaktycznych (podręczniki, plansze, filmy, rysunki, schematy, czasopisma, próbki materiałów itp.),
- g) wykorzystywanie wiedzy teoretycznej w praktyce (np. do rozwiązywania zadanych problemów).

3. Postawy:

- a) samodzielność i aktywność na lekcji,
- b) pozytywne nastawienie i zainteresowanie przedmiotem,
- c) praca w zespole (stosunek do kolegów, umiejętność współpracy),
- d) obecność i przygotowanie do lekcji, uczeń zobowiązany jest posiadać:
 - a. kalkulator
 - b. przyrządy kreślarskie (tj. ołówek, linijka itp.)
- e) prowadzenie zeszytu i wykonywanie zadań,
- f) zaangażowanie i dociekliwość poznawcza (samodzielna próba rozwiązywania problemów),
- g) umiejętność samooceny, planowania i organizowania własnej nauki, przyjmowania za nią odpowiedzialności,
- h) dokładności, rzetelności, systematyczności, wiary we własne siły.

II. Założenia ogólne przedmiotowego systemu oceniania.

1. O założeniach ogólnych PSO takich jak metody, formy i zasady sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniowie, są informowani na początku roku, natomiast rodzice za pośrednictwem strony internetowej szkoły.

2. Przedmiotowy system oceniania ma na celu :

- a) poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w nauce,
- b) pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu dalszej nauki oraz jego dróg rozwoju,
- c) motywowaniu ucznia do dalszej pracy,
- d) dostarczaniu nauczycielowi, rodzicom (opiekunom) informacji o postępach, trudnościach, uzdolnieniach ucznia,
- e) umożliwiania nauczycielowi kontrolę własnej pracy dydaktycznej, doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.

2. Ocenianie przedmiotowe obejmuje:

- a) formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych oraz informowanie o nich uczniów i rodziców,
- b) formułowanie trybu oceniania,
- c) bieżące, śródroczne, roczne i końcowe ocenianie i klasyfikowanie według skali i w formie przyjętej w szkole jak również warunki poprawiania,
- d) przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych i poprawkowych.

3. Ocenianie pełni funkcję:

- a) diagnostyczną (monitorowanie postępów ucznia i określanie jego potrzeb indywidualnych),
- b) klasyfikacyjną (różnicuje i uporządkowuje uczniów zgodnie z pewną skalą i za pomocą umownego znaku).

4. Przedmiotem oceny jest:

- a) zakres opanowanych wiadomości,
- b) rozumienie materiału,
- c) umiejętność stosowania wiedzy,
- d) umiejętność przekazania wiedzy.

III. Sposoby sprawdzania osiągnięć i postępów ucznia:

1. Kryteria oceny ucznia:

1.1 Obowiązująca skala ocen:

- a) celujący – 6
- b) bardzo dobry – 5
- c) dobry – 4
- d) dostateczny – 3
- e) dopuszczający – 2
- f) niedostateczny – 1

powyższe oceny mogą być wspomagane + i – (plusem i minusem) poza ocenami końcowymi z danego przedmiotu.

Skala procentowa oceny testów i sprawdzianów pisemnych

Ocena	%
1	0 – 49%
2	50 - 59%
3	60 - 74%
4	75 – 85%
5	86 – 98%
6	99 – 100%

1.2. Narzędzia stosowane w ocenianiu:

- a) sprawdzian, testy – przeprowadzane po zakończeniu każdego działu lub kilku działów, zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela w ciągu 2 tygodni,
- b) próbne testy zawodowe – mające na celu sprawdzić wiedzę i przygotować uczniów do egzaminu z danej kwalifikacji,
- c) kartkówki obejmujące trzy tematy lekcyjne – nie muszą być poprzedzone wcześniejszą zapowiedzią,
- d) ćwiczenia praktyczne – prace wykonywane na pracowniach,
- e) odpowiedzi ustne dotyczące materiału z dwóch ostatnich tematów lekcji,
- f) prace domowe – prace dodatkowe, referaty przygotowywane w domu i wygłaszane na lekcji lub sprawdzane przez nauczyciela,
- g) udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych,
- h) aktywność.

Nauczyciel danego przedmiotu ustala jakie z wyżej wymienionych narzędzi będzie stosował i informuje o tym uczniów na początku zajęć z danego przedmiotu, który zobowiązany jest przekazać taką informację rodzicom (prawnym opiekunom). Wynika to z faktu, że niektóre przedmioty budowlane mają zbyt małą ilość godzin na sprawdzenie postępów ucznia, każdą z powyższych form oceniania.

1.3. Obniżenie wymagań edukacyjnych:

- a) Uczniowie z dysleksją rozwojową na zajęciach mogą:
 - mieć wydłużony czas na sprawdzianach,
 - nie muszą głośno czytać np. poleceń do zadań w klasie, aby nie stwarzać sytuacji stresujących ucznia,

Wymagania merytoryczne co do oceny prac pisemnych, są takie same jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne, np.: jeśli nauczyciel nie może odczytać pracy ucznia może poprosić go, aby uczynił to sam lub odpytać ustnie z tego zakresu materiału,

- b) Uczeń z orzeczeniem może pisać prace domowe (referat, projekt) na komputerze lub drukowanymi literami (dysgrafia),
- c) Uczeń z orzeczeniem ma prawo do dłuższego oczekiwania na odpowiedź po zadany pytanie, oraz ma prawo do uzyskania prostych wskazówek,
- d) W stosunku do uczniów z dysfunkcjami należy:
 - stosować wiele pochwał jako czynnika motywującego,
 - nie porównywać wyników pracy z wynikami innych uczniów.

IV. Informacja zwrotna

1. Zasady sprawdzania, oceniania osiągnięć i postępów:

Podstawą oceny jest zakres realizacji wymagań edukacyjnych określonych i podanych przez nauczyciela na początku roku, za realizację tych wymagań uczeń otrzymuje ocenę. Uczeń oceniany jest za swoje osiągnięcia w nauce (wiedzę i umiejętności) oraz postawy (aktywność i kreatywność),

- a) W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzanie/pracy klasowej jest on zobowiązany napisać ten sprawdzian/pracę klasową w innym wyznaczonym przez nauczyciela terminie. Jeżeli i w tym, dodatkowym terminie, uczeń nie przystąpi do sprawdzianu/pracy klasowej, nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku lekcyjnym literą „n”. Napisanie sprawdzianu /pracy klasowej w takiej sytuacji powinno nastąpić na pierwszej lekcji, na której uczeń jest obecny. W interesie ucznia jest prośba o ustalenie terminu sprawdzianu.
- b) Poprawy odbywać się będą w terminie dwóch tygodni od zapoznania się z oceną. Za datę z zapoznania z oceną uważa się dzień wpisu w temacie lekcji „Omówienie i uzasadnienie ocen ze sprawdzianu / pracy klasowej w dniu....”
- c) sprawdzanie osiągnięć i postępów cechuje: obiektywizm, jawność, indywidualizacja, konsekwencja, systematyczność
- d) sprawdzian lub test zapowiedziany jest 7 dni przed terminem,

e) poprawianie jakiegokolwiek formy pracy nie odbywa się na zajęciach z danego przedmiotu,

f) uczeń zobowiązany jest do przystąpienia do wewnątrzszkolnego próbnego egzaminu zawodowego,

g) uczeń nieobecny na lekcjach zobowiązany jest do uzupełnienia tematów oraz zainteresowanie się zadaniami wykonywanymi obecnie jak i podczas jego nieobecności na pracowni i uzupełnienia braków,

h) formy dodatkowe tj. referat uczeń oddaje w wyznaczonym przez nauczyciela terminie. Gdy uczeń nie dostarczył pracy na czas jego obowiązkiem jest dostarczenie referatu na najbliższą lekcję. Dostarczenie w późniejszym terminie skutkuje obniżeniem oceny z referatu o jeden stopień – zapis ten nie dotyczy uczniów nieobecnych z powodu choroby.

i) wszystkie prace wykonywane na pracowniach muszą być wykonane i zaliczone przez ucznia. Jeżeli uczeń ma braki lub niezaliczone prace jego obowiązkiem jest uzupełnienie braków.

j) kartkówki i testy obejmujące materiał z trzech ostatnich tematów lekcji nie muszą być zapowiadane i nie podlegają poprawie pisemnej,

k) termin oddania sprawdzonych prac nie może być dłuższy niż 14 dni,

l) uczeń ma prawo zgłosić nie przygotowanie do zajęć 1 lub 2 razy w semestrze (zależy to od liczby godzin lekcyjnych w tygodniu – jeżeli są więcej niż dwie to 2 razy); nie dotyczy to lekcji powtórzeniowych (wyjątkiem jest powrót do szkoły po długiej nieobecności); nieprzygotowanie należy zgłaszać przed rozpoczęciem zajęć,

m) uczeń ma prawo do oceny za dodatkowo i nadprogramowo wykonaną pracę,

n) prowadzenie zeszytu ustalane jest indywidualnie z nauczycielem przedmiotu, zapis ten dotyczy się tylko przedmiotów budowlanych z nazwą „pracownia...”,

o) na lekcjach zawodowych budownictwa obowiązuje kalkulator, ołówek, linijka, papier milimetrowy, książka, zeszyt przedmiotowy lub inne przybory, o których nauczyciel poinformował uczniów,

- k) ocena śródroczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych, ale jest wystawiana na podstawie ocen cząstkowych, a roczna na podstawie ocen z pierwszego i drugiego okresu klasyfikacyjnego,
- l) jeżeli uczeń opuścił 50 % zajęć i brak jest podstaw do wystawienia oceny – może być nieklasyfikowany,
- n) w wyjątkowych przypadkach losowych uczeń może być zwolniony z kartkówki lub odpowiedzi ustnej,
- o) ocena próbnych testów zawodowych teoretycznych i praktycznych zaliczana jest według punktacji na egzaminach zawodowych. Testy – 50%, zadania praktyczne 75%. Oznacza to, że skala ocen przy sprawdzaniu testów jest równoważna ze skalą ocenianą podaną w pkt. III, 1.1. Natomiast skala ocen dla zadań praktycznych jest następująca:

Ocena	%
1	0 – 74
2	75 - 80
3	81 - 85
4	86 – 90
5	91 – 95
6	96 – 100

- p) próbne testy zawodowe zarówno praktyczne i teoretyczne sprawdzane są według standardów egzaminacyjnych
- q) oceny z próbnych testów równoważą się ze sprawdzianami ,

2. Sposoby informowania uczniów i rodziców (opiekunów prawnych):

- a) na pierwszej lekcji w roku szkolnym nauczyciel zapoznaje uczniów z PSO,
- b) oceny są jawne (dla danego ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych), ustalone w oparciu o opracowane kryteria,
- c) sprawdziany przechowywane są w szkole do końca danego roku szkolnego,
- d) o ocenach cząstkowych i klasyfikacyjnych informuje się rodziców na zebraniach z rodzicami
- e) rodzice mają wgląd do dziennika, gdzie mogą sprawdzić bieżące oceny swego dziecka

f) informacja o grożącej rocznej ocenie niedostatecznej jest przekazywana rodzicom zgodnie z procedurą WZO.

3. Zasady wystawiania oceny śródrocznej i rocznej:

- a) ocenianie śródroczne i roczne powinno być dokonane na podstawie przynajmniej 3 ocen cząstkowych (przy co najmniej dwóch godz. tyg.) lub 2 ocen (przy jednej godzinie tygodniowo), przy czym nie może ona wynikać tylko z oceny prac pisemnych,
- b) ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych
- c) ocena semestralna i roczna jest ustalana z uwzględnieniem wagi poszczególnych form oceniania ucznia:
 - waga 1 najniższa – praca domowa, aktywność, zeszyt,
 - waga 2 – referaty i inne prezentacje,
 - waga 3 – kartkówki, odpowiedzi ustne,
 - waga 4 najwyższa – pisemne prace klasowe, poprawy prac klasowych, testy, sprawdziany, ćwiczenia praktyczne

V. Ustalenie warunków i trybu otrzymania wyższych niż przewidywanych rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych

- a) w wyjątkowych przypadkach poprawianie może odbywać się, za zgodą nauczyciela, bezpośrednio przed wystawieniem oceny śródrocznej lub rocznej,
- b) jeżeli uczeń na lekcjach wykazuje duże zaangażowanie i zainteresowanie przedmiotem, nauczyciel ma prawo podwyższyć uczniowi ocenę,
- c) podwyższanie oceny może odbywać się poprzez poprawienie sprawdzianów i prac z pracowni nawet tych zaliczonych na pozytywną ocenę, lub pisanie dodatkowych prac z materiału wyznaczonego przez nauczyciela.

VI. Zasady opracowywania wymagań edukacyjnych i kryteria oceniania.

Wymagania edukacyjne są zamierzonymi osiągnięciami i kompetencjami uczniów na poszczególnych etapach kształcenia obejmującymi zakres: wiadomości, umiejętności i postaw oraz określają co uczniowie powinni umieć, rozumieć po zakończeniu nauczania przedmiotu.

Wymagania edukacyjne dla przedmiotu opracowano na podstawie podstaw programowych, programu nauczania.

Sposób klasyfikacji treści nauczania na poziomy wymagań.

Poziom	Kategoria	Stopień wymagań
Wiadomości	Zapamiętywanie wiadomości	Wymagania konieczne (K)
	Zrozumienie wiadomości	Wymagania podstawowe (P)
Umiejętności	Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych	Wymagania rozszerzające (R)
	Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych	Wymagania dopełniające (D)

Treści które wykraczają poza wymagania edukacyjne wynikające z programu nauczania określone są jako wymagania **wykraczające** (W).

Kryteria związane z poziomem wymagań.

- 1.konieczne – obejmuje wiadomości umożliwiające kontynuowanie nauki na danym szczeblu nauczania, stosowania wiadomości w sytuacjach typowych tzn.: zna pojęcia, terminy, prawa zasady, reguły, treści naukowe, zasady działania (potrafi je nazwać, wymienić, zdefiniować, wyliczyć, wskazać), ma elementarny poziom rozumienia tych wiadomości i nie powinien ich mylić między sobą,
2. podstawowe – obejmuje wiadomości, umiejętności stosunkowo łatwych do opanowania, pewne merytoryczne, użyteczne w życiu codziennym tzn.: potrafi przedstawić wiadomości w innej formie niż je zapamiętał, potrafi wytłumaczyć wyjaśnić, streścić, zróżnicować, zilustrować wiadomości, zinterpretować je i uporządkować, uczynić je podstawą prostego wnioskowania,
- 3.rozszerzające - obejmuje wiadomości, umiejętności o średnim stopniu trudności, pogłębione i rozszerzone w stosunku do wymaga podstawowych, przydane, ale nie niezbędne w pracy zawodowej tzn.: opanowanie przez ucznia umiejętności praktycznego posługiwania się wiadomościami według podanych mu wzorów (potrafi zadanie rozwiązać, zastosować, porównać, sklasyfikować określić, obliczyć,

skonstruować, narysować, scharakteryzować, zmierzyć, zaprojektować, wykreślić),
umie stosować wiadomości w sytuacjach podobnych do ćwiczeń,

4.dopełniający – obejmuje wiadomości i umiejętności trudne do opanowania, twórcze naukowo, specjalistyczne zawodowo, stanowiące rozwinięcie wymagań rozszerzających, tzn.: opanowanie przez ucznia umiejętności formułowania problemów, dokonywania analizy i syntezy nowych zjawisk (potrafi udowodnić, przewidzieć, oceniać, wykryć, zanalizować, zaproponować, zaplanować), umie formułować plan działania, tworzyć oryginalne rozwiązania.

Ustala się następujące kryteria wymagań na poszczególne oceny:

Zakres wymagań				Stoień
Konieczne	Podstawowe	Rozszerzające	Dopełniające	
				Niedostateczny 1
X				Dopuszczający 2
X	X			Dostateczny 3
X	X	X		Dobry 4
X	X	X	X	Bardzo dobry/Celujący 5/6

VI. Wymagania na poszczególne oceny:

1. Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiedzę, umiejętności i nawyki zawodowe warunkujące należyte przygotowanie do zawodu, biegle się nią posługuje,
- samodzielnie rozwiązuje problemy związane z zawodem,
- analizuje i ocenia podane rozwiązanie,
- trafnie wykorzystuje wiedzę teoretyczną w rozwiązywaniu problemów praktycznych,
- proponuje nowatorskie i twórcze podejście do zagadnienia,
- prawidłowo interpretuje zdobyte wiadomości, planując rozwiązanie praktyczne

2. Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiedzę, umiejętności i nawyki zawodowe warunkujące należyte przygotowanie do zawodu,
- ma poczucie wysokich kwalifikacji zawodowych,
- samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne związane z zawodem,
- potrafi prawidłowo argumentować i dowodzić swoich racji,
- prawidłowo analizuje, wnioskuje i dostrzega związki między wiadomościami teoretycznymi, a umiejętnościami praktycznymi,
- trafnie wykorzystuje wiedzę teoretyczną w rozwiązywaniu problemów praktycznych,
- umie wykorzystać wiadomości z różnych dziedzin podczas rozwiązywania zaistniałych problemów teoretycznych jak i praktycznych w swoim zawodzie,
- przywiązuje dużą wagę do jakości i estetyki wykonywanych zajęć, przestrzegając zasady BHP.

3. Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawową wiedzę z zakresu treści zawodu oraz umiejętności przydatne na każdym stanowisku pracy,
- prawidłowo rozumie sytuacje, zasady i metody stosowane w zawodzie,
- potrafi prawidłowo przenieść procedury ćwiczeniowe na rzeczywiste podczas działań praktycznych,
- trafnie wyjaśnia poznawane wiadomości,
- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności pozwalające na zrozumienie większości zagadnień z danego przedmiotu,
- trafnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności w realizacji zadania praktycznego,
- prawidłowo rozpoznaje, porządkuje, grupuje zdobytą wiedzę i umiejętności,
- dostrzega błędy popełniane przy rozwiązywaniu określonych zadań,
- prawidłowo posługuje się słownictwem zawodowym,
- jest aktywny na zajęciach.

4. Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności pozwalające na zrozumienie większości zagadnień z danego przedmiotu teoretycznego lub zajęć praktycznych,
- nie przywiązuje zbytnej uwagi do organizacji pracy, estetyki i staranności wykonywanych prac,

- wypowiada się ogólnikowo popełnia drobne błędy,
- wykazuje elementarny stopień zrozumienia wiadomości,
- potrafi omówić zagadnienie przy pomocy nauczyciela,
- prawidłowo ilustruje zagadnienia odpowiednimi przykładami,
- wykazuje podstawowe wiadomości w wykonywaniu zawodu.

5. Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w stopniu elementarnym przygotowanie do zawodu,
- potrafi nazwać, wymienić podstawowe czynności związane z wykonywanym zawodem przy pomocy nauczyciela,
- umie powiedzieć lub pokazać jak wykonać ćwiczenie,
- przy pomocy nauczyciela wykonuje podstawowe formy ćwiczeń,
- wie, jaką ważną rolę odgrywa wiedza i umiejętności w pracy zawodowej,
- rokuje nadzieję, że zrozumie zdobyte wiadomości.

6. Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości związanych z zawodem,
- nie potrafi samodzielnie ani przy pomocy nauczyciela wykazać się wiedzą i umiejętnościami,
- nie wykazuje zainteresowania zawodem,
- nie jest w stanie wymienić, nazwać, zdefiniować sposobu działania w zawodzie,
- często opuszcza lekcje i nie prowadzi systematycznie zeszytu,
- nie odrabia zadań domowych,
- nie korzysta z zaproponowanych form pomocy,
- nie przestrzega zasad BHP.

**OPRACOWANE PRZEZ NAUCZYCIELI PRZEDMIOTÓW
BUDOWLANYCH:**

**Sonia Chałupniczak
Małgorzata Przyjemaska
Monika Załuska**